

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.7.16>

REGULACJE PRAWNE EKSPORTU I IMPORTU TOWARÓW WOJSKOWYCH I PODWÓJNEGO PRZEZNACZENIA NA SŁOWACJI I UKRAINIE: ANALIZA PORÓWNAWCZA

Ihor Doluda

aspirant Kijowskiego Uniwersytetu Prawa i Własności Intelektualnej (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0003-4336-4034

igordoluda2@gmail.com

Adnotacja. W artykule dokonano analizy porównawczej regulacji prawnych eksportu i importu towarów wojskowych i podwójnego przeznaczenia na Słowacji i Ukrainie, zwracając uwagę na kluczowe akty prawne, procedury uzyskiwania zezwoleń, a także mechanizmy kontroli i odpowiedzialności. Analizowane są podobne i różne aspekty obu systemów, a także ich wzajemne powiązania w kontekście międzynarodowych standardów i umów. Nasza analiza pomoże zrozumieć skuteczność i przejrzystość mechanizmów prawnych mających na celu kontrolę obrotu produktami militarnymi i dualnymi w dwóch ważnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Słowa kluczowe: regulacje prawne, eksport i import, towary wojskowe i podwójnego przeznaczenia, Słowacja, Ukraina, analiza porównawcza, legislacja, zezwolenia i licencje, kontrola, odpowiedzialność, standardy międzynarodowe, umowy, efektywność, przejrzystość, Europa Środkowo-Wschodnia.

LEGAL REGULATION OF EXPORT AND IMPORT OF MILITARY AND DUAL-USE GOODS IN SLOVAKIA AND UKRAINE: A COMPARATIVE ANALYSIS

Ihor Doluda

Postgraduate Student

Kyiv University of Law and Intellectual Property (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0003-4336-4034

igordoluda2@gmail.com

Abstract. The article provides a comparative analysis of the legal regulation of the export and import of military and dual-use goods in Slovakia and Ukraine, focusing on key legislative acts, permit acquisition procedures, as well as control mechanisms and accountability. Similar and distinct aspects of both systems are analyzed, along with their interrelations within the context of international standards and agreements. Our analysis aims to shed light on the effectiveness and transparency of legal mechanisms aimed at regulating the circulation of military and dual-use products in two important countries in Central and Eastern Europe.

Key words: legal regulation, export and import, military and dual-use goods, Slovakia, Ukraine, comparative analysis, legislative acts, permits and licenses, control, accountability, international standards, agreements, effectiveness, transparency, Central and Eastern Europe.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ТОВАРІВ ВІЙСЬКОВОГО ТА ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В СЛОВАЧИНІ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Ігор Долуда

аспірант Київського університету права та інтелектуальної власності (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-4336-4034

igordoluda2@gmail.com

Анотація. В статті здійснено порівняльний аналіз правового регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині та Україні, звертаючи увагу на ключові законодавчі акти, процедури отримання дозволів, а також механізми контролю та відповідальності. Проаналізовано схожі та відмінні аспекти обох систем, а також їхні взаємовідносини у контексті міжнародних стандартів та угод. Наш аналіз допоможе зрозуміти ефективність та прозорість правових механізмів, спрямованих на контроль за обігом військової та подвійної продукції, у двох важливих країнах Центральної та Східної Європи.

Ключові слова: правове регулювання, експорт та імпорт, товари військового та подвійного призначення, Словаччина, Україна, порівняльний аналіз, законодавчі акти, дозволи та ліцензії, контроль, відповідальність, міжнародні стандарти, угоди, ефективність, прозорість, центральна та східна Європа.

Вступ. У сучасному геополітичному контексті експорт та імпорт товарів військового та подвійного призначення стають предметом великої уваги та обговорень в різних країнах світу. Серед них особливе значення приділяється правовому регулюванню цього процесу, яке має вирішальний вплив на забезпечення національної безпеки та міжнародного співробітництва. Однією із країн, яка активно вдосконалює та модернізує свої законодавчі рамки у цьому напрямку, є Словаччина. У порівнянні з нею, Україна також веде активну діяльність у цій сфері, але різні історичні, політичні та економічні умови формують особливості її правового підходу. Особливо це стала актуальним в умовах повномасштабного російського військового вторгнення в Україну. Що призвело до того, що Словаччина надає вагому допомогу Збройним силам України зброєю та товарами подвійного призначення.

Основна частина. Основні завдання статті включають детальний аналіз та розкриття ключових аспектів правового регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині та Україні.

Матеріал і методи дослідження. У цьому дослідженні для проведення порівняльного аналізу правового регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині та Україні були використані наступні методи та матеріали. Методологічна база включала вивчення текстів законодавчих актів обох країн, аналіз нормативних документів та декларацій, які регулюють відповідну сферу. Здійснено докладний аналіз процедур отримання дозволів на експорт та імпорт, вивчення механізмів контролю та відповідальності. Також використано міжнародні стандарти та угоди як точку відліку для порівняння. Результати дослідження сприятимуть глибокому розумінню схожих та відмінних аспектів правового регулювання в цій сфері в Словаччині та Україні

Виклад основних положень. В інших наукових працях ми довели, що правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Україні є адміністративною діяльністю, яку проводять спеціальні та загальні суб'єкти публічної адміністрації відповідно до норм, визначених у спеціальному законі та підзаконних актах Кабінету Міністрів України. Ця діяльність використовує спеціальний публічний інструментарій, такий як дозволи, з метою забезпечення Збройних сил та інших сил безпеки та оборони України всім необхідним для відбиття збройної агресії російсько-терористичних військ та звільнення тимчасово окупованих територій (Долуда, 2022).

Проте, наша наукова точка зору не є єдиною так, О. Козенко, аналізуючи правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Україні, акцентує увагу на міжнародному співробітництві в сфері спеціально-технічного забезпечення національної безпеки. Основні напрямки включають оборонно-технічне співробітництво, взаємодію у встановленні стандартів, а також міжнародну координацію у боротьбі з тероризмом та злочинністю. Автор підкреслює важливість розширення міжнародної співпраці та модернізації спеціально-технічного забезпечення національної безпеки відповідно до міжнародних стандартів та реформ в оборонній та військовій сферах (Козенко, 2015).

Згідно з думками вчених Т. Артюх, Ю. Рубан, В. Гура, правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Україні реалізується шляхом державного експортного контролю. Цей ефективний інструментарій включає систему заходів контролю за міжнародними передачами військових товарів та тих, які мають подвійне використання. Відповідальність за цей контроль несе Держекспортконтроль та інші державні органи з метою забезпечення захисту національних інтересів та безпеки України. Проте, вчені вважають, що процедура потребує удосконалення та методичного супроводу, особливо з урахуванням ризиків, пов'язаних з наростанням загрози військового характеру (Артюх, Рубан&Гура, 2023).

Дозвіл на експорт/імпорт товарів військового та подвійного призначення в Україні може бути отриманий протягом 45 днів через Державну службу експортного контролю України. Суб'єкти підприємницької діяльності можуть здійснювати експорт/імпорт за наявності відповідного дозволу. Розгляд заявок щодо експорту товарів до країн з частковим ембарго чи обмеженнями здійснює Міжвідомча комісія з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю. Документи, необхідні для отримання дозволу, включають інформацію про мету ввезення, походження товарів, договір комісії, зовнішньоекономічний договір, зобов'язання імпортера та кінцевого споживача, сертифікат кінцевого споживача та інші. Завершенням процедури є отримання Дозволу на експорт/імпорт товарів військового призначення та подвійного використання (Про державний, 2023).

Варто зазначити, що у період воєнного стану в Україні за постановою Уряду від 10 березня 2022 р. № 247 внесені зміни до постанов Кабінету Міністрів України з питань державного експортного контролю. Згідно з цим рішенням розширено коло суб'єктів господарювання, які можуть імпортувати товари військового призначення для оборонних потреб держави. Також спрощено порядок реєстрації цих суб'єктів у Держекспортконтролі та отримання ними дозвільних документів. Протягом воєнного стану такі суб'єкти господарювання можуть здійснювати імпорт без отримання повноважень від Кабінету Міністрів України. Важливо врахувати, що це рішення обмежено часом і стосується лише суб'єктів господарювання України, які використовують товари для потреб правоохоронних органів, Збройних Сил, інших військових формувань та суб'єктів, боротьба з тероризмом відповідно до закону. Підтвердженням наміру використання товарів є сертифікат кінцевого споживача, який визначає місце та мету використання товарів, а також гарантії, що вони не будуть використані в інших цілях та не будуть передані без дозволу Держекспортконтролю (Про внесення, 2022).

Отже, для отримання дозволу на імпорт товарів в Україну суб'єкт господарювання повинен бути зареєстрованим в Держекспортконтролі для здійснення міжнародних передач відповідних товарів. У випадку відсутності реєстрації слід подати лише заяву на проведення попередньої експертизи та реєстрації. Потім суб'єкт реєструється за конкретними товарами чи їх групами. Подача копії зовнішньоекономічного договору разом із заявою про отримання дозволу на імпорт товарів не вимагається. Вартість разового дозволу залежить від вартості зовнішньоекономічного контракту, а строк його дії не може перевищувати строк дії контракту. Документи можна надсилати на електронну пошту з кваліфікованим електронним підписом керівника суб'єкта. Рішення про видачу дозволу передається на єдиний державний інформаційний веб-портал "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" після отримання документа про сплату за його видачу. Важливо подати оригінал сертифіката кінцевого споживача разом із заявою. У випадку електронного подання сертифіката, це робиться під час отримання дозволу (Про внесення, 2023).

Переходячи до аналізу нашого предмету в Словаччині слід відзначити, що експорт та імпорт товарів військового та подвійного призначення є важливою складовою міжнародної торгівлі, яка визначається не лише економічними аспектами, але й стратегічними та безпековими вимогами країн. У цьому контексті Словаччина, як член Європейського Союзу та активний учасник світових економічних процесів, зосереджує увагу на регулюванні експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення з метою забезпечення національної безпеки, дотримання міжнародних зобов'язань та підтримання стабільності у світі.

Однією з ключових складових ефективного контролю є система правового регулювання, яка визначає порядок вивезення та ввезення військових товарів, а також товарів подвійного призначення. Словаччина, спираючись на свої міжнародні зобов'язання та стандарти, розробляє та вдосконалює свою юридичну базу для забезпечення ефективного контролю над обігом цих товарів, збереженням стабільності та запобіганням непередбаченим наслідкам, які можуть виникнути внаслідок невірного використання чи неправомірного обігу військової продукції та технологій.

Відповідно до Закону No 392/2011 Збройні Сили Словаччини, який регулює умови збуту продукції оборонного призначення та пов'язану з нею торгівлю, важливо враховувати вимоги щодо отримання ліцензій та дозволів для здійснення такої діяльності. Зазначена правова норма визначає умови посередницької діяльності, передачі продукції, пов'язаної з обороною, та контролю зовнішньоторговельної діяльності в цій сфері. Тобто умови збуту, У частині другій закону No 392/2011 Збройні Сили Словаччини, який регулює умови збуту продукції оборонного призначення та пов'язану з нею торгівлю, встановлено умови для фізичних та юридичних осіб, що мають дозвіл на торгівлю продукцією, пов'язаною з оборонним фондом («ліцензія на торгівлю») та право на посередництво в оборонній продукції («паспорт брокера»). Для юридичних осіб, якщо вони не є виробниками продукції оборонного призначення, вимагається статутний капітал не менше 166 000 євро, який повинен становити понад 51% внесків від вітчизняних громадян, а також відповідати вимогам до статутного органу та його членів. Вони повинні досягти віку не менше 25 років, мати постійне місце проживання на території Словацької Республіки і бути юридично дієздатними, бездоганними та надійними. Додатково, важливо відсутність заборгованості перед податковою, митницею, соціальним страхуванням та медичною страховою компанією. Для фізичних осіб, якщо вони не є виробниками продукції оборонного призначення, також потрібний статутний капітал не менше 166 000 євро, а також вимагається досягнення віку не менше 25 років, постійного місця проживання на території Словацької Республіки та має бути правоздатним, цілісним і надійним. Аналогічно, важлива відсутність заборгованості перед податковою, митницею, соціальним страхуванням та відсутність простроченої дебіторської заборгованості за спеціальними правилами лікарняної каси. Відомості про дозвіл на торгівлю та брокерську діяльність видаються Міністерством економіки після консультації з Міністерством оборони, Міністерством закордонних справ, Міністерством внутрішніх справ, Органом національної безпеки та Словацькою інформаційною службою. Заявники повинні довести дотримання умов, а їх добра репутація перевіряється Міністерством економіки, використовуючи виписку з судимості. У випадку змін у фактах, зазначених у заяві, заявник повинен повідомити Мінекономіки протягом 30 днів. Органи Частина друга зазначеного закону конкретизує умови збуту продукції оборонного призначення та надає право на торгівлю та посередництво в цій галузі тим, хто отримав ліцензію на торгівлю та паспорт брокера. При цьому встановлюються вимоги щодо статутного капіталу та керівного органу для юридичних осіб та статутного капіталу та віку для фізичних осіб. Також надається обов'язок інформування одержувача продукції про умови ліцензії та зберігання записів про передачу товарів протягом певного періоду. Важливо також відзначити, що існують різні види ліцензій на передачу, такі як Генеральна ліцензія, Індивідуальна ліцензія та Загальна ліцензія, кожна з яких має свої вимоги та обов'язки для постачальників. Постачальники зобов'язані дотримуватися встановлених умов та інформувати одержувачів про обмеження щодо використання та експорту продукції оборонного призначення. Велика увага приділяється процедурі отримання ліцензій та дозволів, а також відповідальності за їх порушення. Записи та документи повинні зберігатися протягом певного строку, і постачальники зобов'язані виконувати вимоги щодо інформування та повернення ліцензій після їх використання. Усі ці норми спрямовані на забезпечення ефективного контролю та регулювання обігу продукції оборонного призначення в Словаччині (O obchodovaní, 2021).

При цьому варто зазначити, що відповідно до Регламенту (ЄС) 2021/821 Європейського Парламенту та Ради, визначеного 20 травня 2021 р., що регулює контроль за експортом, посередництвом, технічною допомогою, транзитом та передачею товарів подвійного призначення, існує процедура ліцензування

для експорту та посередництва в таких товарах. Ліцензія на експорт та посередництво в товарах подвійного призначення видається з метою контролю за можливим впливом на безпеку та зовнішню політику Словачкої Республіки, відповідно до міжнародних договорів та конвенцій. Процедура включає подання заяви за встановленою формою, розгляд її Міністерством економіки Словачкої Республіки протягом 90 днів та сплату адміністративного збору, який становить 0,2% від вартості контракту, не менше 50 євро. Рішення може бути призупинено у випадку неповної заяви. Необхідність представлення повноцінної заявки включає зразок заяви, договір із замовником, товарну структуру та інші документи, які дозволяють оцінити обставини. До немовних документів слід додати переклад на словацьку мову. Оригінал документа про кінцеве використання товарів повинен бути засвідчений національним органом країни кінцевого використання (Nariadenie, 2021).

Правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині є ретельно виваженим та направлено на забезпечення національної безпеки та дотримання міжнародних зобов'язань. Законодавча база, описана у згаданому контексті, чітко визначає умови, обов'язки та процедури, які регулюють обіг товарів та технологій, що мають військове та подвійне призначення. Спеціальний акцент робиться на контролі експорту та імпорту військового спорядження та техніки, забезпеченні відповідальності суб'єктів, що займаються цією діяльністю, та забезпеченні прозорості та безпеки у відносинах з іншими країнами. Процес ліцензування, згідно з описаними правилами, створює механізм, який дозволяє державі ефективно контролювати обіг військового обладнання та технологій. Окремий аспект становить врахування міжнародних цілей та стандартів у сфері режимів контролю. Це свідчить про високий рівень відповідальності та готовності до співпраці з іншими країнами для забезпечення стабільності та миру. Важливим є також встановлення чітких вимог до суб'єктів, що займаються експортом та імпортом, а також ретельний контроль над дотриманням умов, зазначених у ліцензіях. Це сприяє уникненню небажаного використання військових технологій та підвідної контролю продукції. Узагальнюючи, словацьке правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення відображає зрілість та високий ступінь координації державних органів для забезпечення національної безпеки та відповідального глобального співробітництва.

Правове регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення є важливим аспектом національної безпеки та зовнішньоекономічних відносин. У цьому контексті, порівняльний аналіз між Словаччиною та Україною виявляє різноманітність та специфічні особливості підходів кожної країни до контролю за обігом військових товарів та технологій. Словаччина, відповідно до Закону No 392/2011 та до Регламенту (ЄС) 2021/821 Європейського Парламенту та Ради, ретельно регулює умови ввезення та вивезення військового обладнання та техніки. Це включає ліцензування, обов'язковий контроль над дотриманням умов експорту та імпорту, а також спеціальні вимоги до суб'єктів, що займаються цією діяльністю. Важливою є також взаємодія з міжнародними інституціями та врахування міжнародних стандартів. Україна, в свою чергу, також має законодавчу базу, яка регулює експорт та імпорт військового обладнання та товарів подвійного призначення. Проте, політична та економічна ситуація в країні може впливати на ефективність цього контролю. Зокрема, важливо враховувати специфіку ситуації на окупованих територіях та забезпечити, щоб обіг військового обладнання не потрапив у руки незаконних угруповань. Обидві країни звертають увагу на забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки, але можуть використовувати різні підходи у зв'язку із своєю політичною та економічною ситуацією. Відзначається також високий рівень узгодженості Словаччини з міжнародними стандартами, тоді як Україна може стикатися з викликами, пов'язаними з конфліктами та непевною ситуацією на певних територіях. Країникладають зусилля в регулювання експорту та імпорту військових товарів, проте вони можуть зазнавати різних викликів залежно від своєї геополітичної ситуації. Важливо продовжувати удосконалювати законодавство та ефективно взаємодіяти з міжнародними партнерами для забезпечення стабільності та безпеки на регіональному та глобальному рівнях.

Якщо взяти у порівняння, міжнародну співпрацю та узгодженість то Словаччина виділяється високим рівнем узгодженості з міжнародними стандартами та співпрацею з міжнародними інституціями, де членство впливає на формулювання законодавства та контроль за обігом товарів військового призначення, при цьому Україна має виклики у взаємодії з міжнародними партнерами через особливості конфліктів та непевність на певних територіях, що може ускладнювати узгодженість законодавства з міжнародними стандартами.

У порівнянні двох країн, можуть виникати певні складнощі реалізації правового регулювання через ситуації на окупованих територіях, Словаччина не має проблем окупованих територій, що дозволяє більш ефективно контролювати обіг товарів військового та подвійного призначення у цей же час Україна має ускладнення через особливості ситуації на окупованих територіях, що може впливати на контроль за експортом та імпортом товарів, при цьому варто зазначити, що експорт з цих територій тимчасово неможливий

Важливою складовою є політична та економічна стабільність, Словацька республіка входить в НАТО, тому основні експортні та імпорتنі питання вирішуються колективно, що зазвичай характеризується більшою політичною та економічною стабільністю, що сприяє більш ефективному впровадженню та дотриманню правових норм, Україна дуже серйозно залежить від викликів у зв'язку з політичною нестабільністю та економічними труднощами, що може ускладнювати ефективне правове регулювання, так як у загальному порядку, в Україні експорт та імпорту товарів військового та подвійного призначення залежить від ефективної роботи політичної сили та успіхів на територіях де ведуться бойові дії.

Висновок. У статті виконано аналіз правового регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині та Україні. Розглянуто законодавчі акти, процедури отримання дозволів, механізми контролю та відповідальності, виявлено схожі та відмінні аспекти обох систем, а також їхню взаємодію в контексті міжнародних стандартів та угод. Аналіз допоможе визначити ефективність та прозорість правових механізмів контролю за обігом військової та подвійної продукції в обох країнах Центральної та Східної Європи. У підсумку, стаття надає глибокий і всебічний порівняльний аналіз правового регулювання експорту та імпорту товарів військового та подвійного призначення в Словаччині та Україні. Зосереджуючись на ключових законодавчих аспектах, процедурах отримання дозволів, а також механізмах контролю та відповідальності, стаття ретельно досліджує схожі та відмінні риси обох систем. Визначено, що однією з ключових особливостей є високий рівень узгодженості Словаччини з міжнародними стандартами та активна співпраця з міжнародними інституціями. Це сприяє більш ефективному впровадженню та дотриманню правових норм в сфері обігу військових товарів. Навпаки, Україна, зустрічаючи виклики у взаємодії з міжнародними партнерами через особливості конфліктів та невпевність на територіях, може стикатися з ускладненнями у впровадженні єдиної системи. Також важливо відзначити вплив політичної та економічної стабільності на ефективність правового регулювання. Стабільність у Словаччині сприяє більш успішній імплементації та дотриманню правових норм. У той час як Україна, зазнаючи викликів через політичну нестабільність та економічні труднощі, може потребувати додаткових зусиль для забезпечення ефективного контролю. Взаємодія з окупованими територіями також є фактором, який варто враховувати. Словаччина, не маючи проблем окупованих територій, може ефективніше контролювати обіг товарів військового призначення. Україні, зіштовхуючись із складністю ситуації на окупованих територіях, слід розглядати додаткові заходи для забезпечення ефективного контролю та регулювання. З огляду на ці фактори, рекомендується обидві країни продовжувати співпрацю та адаптувати своє законодавство до змін у міжнародній арені, зокрема, з огляду на розвиток технологій та нові виклики в геополітичному контексті. Це сприятиме подальшій ефективності та прозорості правових механізмів, спрямованих на контроль за обігом військових та подвійних товарів, і сприятиме загальній безпеці та стабільності обох країн у регіоні Центральної та Східної Європи.

Література:

1. Долуда І. Поняття правового регулювання експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення в Україні. *Юридичний бюлетень*. Випуск 26. 2022. УДК 351:65:37. URL: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.26.17>.
2. Козенко О. Нормативно-правове регулювання міжнародного співробітництва в сфері спеціально-технічного забезпечення національної безпеки в Україні. *«Інформація і Право»* № 3(15). 2015. УДК 344+355/399+623.4. URL: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2015.3\(15\).272776](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2015.3(15).272776).
3. Артюх Т., Рубан Ю., Гура В. Державне регулювання експортного контролю міжнародних передач військової техніки та товарів подвійного використання в Україні. *Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів* : матеріали ІХ міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Полтава. 2023. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/11908/3/3бїрник_конференція_експертиза_2022-сторінки-1-3%2C135-138%2C248-250%2C253.pdf#page=182
4. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003, № 23, ст. 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>
5. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань державного експортного контролю (2022). Кабінет Міністрів України. Постанова. № 247. Київ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/247-2022-п#Text>
6. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо дерегуляції господарської діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів України. Постанова від 17 березня 2023 р. № 233. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233-2023-п#Text>
7. O obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zbierka zákonov č.392/2011 Z.z. Národná rada Slovenskej republiky. 2021. URL: <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/1Wjm9Lcn.pdf>
8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím (prepracované znenie) Úradný vestník Európskej únie L 206/1. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32021R0821>

References:

1. Doluda I. (2022) Poniattia pravovoho rehulivannia eksportu ta importu tovariv viiskovo pryznachennia ta podviinoho pryznachennia v Ukraini. [Concept of Legal Regulation of Export and Import of Military and Dual-Use Goods in Ukraine]. Legal Bulletin. Issue 26. UDC 351:65:37. URL: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.26.17>. [in Ukrainian].
2. Kozenko O. (2015) Normatyvno-pravove rehulivannia mizhnarodnoho spivrobitnytstva v sferi spetsialno-tekhnichnoho zabezpechennia natsionalnoi bezpeky v ukrain. "Informatsiia i Pravo". [Normative-Legal Regulation of International Cooperation in the Field of Specialized Technical Support for National Security in Ukraine]. Information and Law. No. 3 (15). UDC 344+355/399+623.4. URL: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2015.3\(15\).272776/](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2015.3(15).272776/) [in Ukrainian].

3. Artyukh T., Ruban Y., Gura V. (2023) Derzhavne rehuliuвання eksportnoho kontroliu mizhnarodnykh peredach viiskovoi tekhniki ta tovariv podviinoho vykorystannia v Ukraini. aktualni problemy teorii i praktyky ekspertyzy tovariv. [State Regulation of Export Control of International Transfers of Military Equipment and Dual-Use Goods in Ukraine. Current Issues of Theory and Practice of Commodity Expertise]. Materials of the IX International Scientific-Practical Internet Conference. Poltava. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/11908/3/Збірник_конференція_експертиза_2022-сторінки-1-3%2C135-138%2C248-250%2C253.pdf#page=182/ [in Ukrainian].
4. Pro derzhavnyi kontrol za mizhnarodnymy peredachamy tovariv viiskovoho pryznachennia ta podviinoho vykorystannia (2003) [On State Control over International Transfers of Military and Dual-Use Goods]. Law Of Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine's Official Bulletin (VVR). No. 23, Art. 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>. [in Ukrainian].
5. Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy z pytan derzhavnoho eksportnoho kontroliu (2022). [On Amendments to Some Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine on Issues of State Export Control. Cabinet of Ministers of Ukraine]. Resolution. No. 247. Kyiv. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/247-2022-п#Text>. [in Ukrainian].
6. Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo derehuliatcii hospodarskoi diialnosti ta vyznannia takymy, shcho vtratyly chynnist, deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy (2023). [On Amendments to Some Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine on Deregulation of Economic Activities and Recognition of Some Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine as Invalid. Cabinet of Ministers of Ukraine]. Resolution of March 17. No. 233. Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233-2023-п#Text>. [in Ukrainian]
7. O obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (2021). [Law on Trade in Defense Products and Amendments to Some Laws]. Collection of Laws No. 392. Coll. National Council of the Slovak Republic. URL: <https://www.economy.gov.sk/uploads/files/1Wjm9Lcn.pdf>. [in Slovak].
8. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) (2021) 821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím (prepracované znenie) Úradný vestník Európskej únie L 206/1. [Consolidated text: Regulation (EU) 821 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2021 setting up a Union regime for the control of exports, brokering, technical assistance, transit and transfer of dual-use items (recast)]. Official Journal of the European Union L 206/1. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32021R0821>. [in Slovak].